

Utrikesutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av det fördjupade partnerskaps- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Kazakstan, å andra sidan och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av det fördjupade partnerskaps- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Kazakstan, å andra sidan och med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen (RP 118/2016 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningssekreterare Annika Naskila, utrikesministeriet
- enhetschef Päivi Peltokoski, utrikesministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner det i november 2015 undertecknade fördjupade partnerskaps- och samarbetsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Kazakstan, å andra sidan, samt lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen.

Det fördjupade partnerskaps- och samarbetsavtalet med Kazakstan är till sin karaktär ett blandat avtal som både innehåller bestämmelser som hör till medlemsstaternas behörighet och bestämmelser som hör till Europeiska unionens behörighet. Det nya avtalet ersätter parternas partnerskaps- och samarbetsavtal från 1999 och utvidgar avtalsbasen mellan parterna.

Avtalet är ett vidsträckt samarbetsavtal som fastställer formerna för det politiska, ekonomiska och sektorbaserade samarbetet samt för dialogen. I avtalet kommer parterna överens om samarbete bland annat på området handel och affärsverksamhet, ekonomisk och hållbar utveckling samt frihet, säkerhet och rättvisa. Avtalet inbegriper också skyldigheter som är centrala för Europeiska unionens utrikespolitik, bland annat allmänna åtaganden om mänskliga rättigheter, demokratiska

Betänkande UtUB 10/2016 rd

principer och respekt för rättsstatsprincipen, förhindrande av spridning av massförstörelsevapen och bekämpning av terrorism.

Avtalet avses träda i kraft den första dagen i den månad som följer på den dag då den senare parten har underrättat den andra parten om att de rättsliga förfaranden som krävs för godkännande av avtalet har slutförts. Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft, vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Relationerna mellan Europeiska unionen och Kazakstan grundar sig på avtalet om partnerskap och samarbete från 1999 (Partnership and Cooperation Agreement PCA). Förhandlingarna om ett fördjupat partnerskaps- och samarbetsavtal (Enhanced Partnership and Cooperation Agreement EPCA) kunde slutföras i september 2014, och avtalet paraferades i januari 2015. Det fördjupade avtalet ersätter avtalet från 1999 och täcker flera samsarbetsområden och preciserar också parternas åtaganden. Det fördjupade avtalet är inte ett handelsavtal, men det innehåller också bestämmelser om handel och affärsverksamhet. EPCA-avtalet är till karaktären ett så kallat blandat avtal som innehåller bestämmelser som faller dels inom unionens, dels inom medlemsstaternas behörighet.

Ur EU:s synvinkel eftersträvas med avtalet att unionens ställning ska stärkas i Centralasien. Avtalet väntas öka samarbetet mellan EU och Kazakstan och göra relationerna mer stabila och förutsägbara. Ur Kazakstans synvinkel kompletterar EPCA-avtalet landets relation till det internationella systemet. Utöver EPCA-avtalet skapar Kazakstans färskas medlemskap i WTO förutsättningar för tillväxt inom handel och investeringar och samtidigt integreras landet bättre i världsekonomin. För Finlands vidkommande lägger avtalet grunden för ett breddat samarbete med Kazakstan.

Avtalet omfattar de politiska standardklausulerna om respekten för demokratiska principer, de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen, åtagande att iaktta principerna om en fri marknadsekonomi som främjar hållbar utveckling och ekonomisk tillväxt och hindrande av spridningen av massförstörelsevapen. De utgör väsentliga delar av avtalet. I avtalet ingår också klausuler om handeldvapen och lätta vapen och bekämpning av terrorism. En avtalspart kan ensidigt avbryta tillämpningen av avtalet om en väsentlig del av avtalet inte följs.

I avtalets kapitel 10 om handel och hållbar utveckling bekräftar parterna sina åtaganden att främja utvecklingen av den internationella handeln på ett sätt som bidrar till målet om hållbar utveckling. I kapitlet ingår en artikel där parterna erkänner att fullständig och produktiv sysselsättning och anständigt arbete för alla är avgörande faktorer för hållbar utveckling i alla länder och ett prioriterat mål för internationellt samarbete. Samtidigt bekräftar parterna sitt åtagande att i sin lagstiftning och praxis genomföra de multilaterala miljöavtal som de är part i och de ILO-konventioner som ratificerats av EU:s medlemsstater respektive Kazakstan.

Utrikesutskottet anser det vara viktigt att EU stärker sina partnerskap med länderna i Centralasien. Bland länderna i Centralasien är Kazakstan den viktigaste handelspartnern för Finland. Fin-

Betänkande UtUB 10/2016 rd

lands export till Kazakstan uppgick 2015 till 128 miljoner euro och importen från Kazakstan till ca 200 miljoner euro. Många finländska företag är verksamma i landet. Kazakstan är särskilt intresserad av finländsk logistikkompetens, cleantech-lösningar inom industrin och av yrkesutbildning.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner avtalet i proposition RP 118/2016 rd till den del det hör till Finlands behörighet.

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 118/2016 rd utan ändringar.

Helsingfors 23.11.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Matti Vanhanen cent
medlem Sirkka-Liisa Anttila cent
medlem Paavo Arhinmäki vänst
medlem Tiina Elovaara saf
medlem Pekka Haavisto gröna
medlem Susanna Huovinen sd
medlem Seppo Kääriäinen cent
medlem Aila Paloniemi cent
medlem Antti Rinne sd
medlem Veera Ruoho saf
medlem Alexander Stubb saml
medlem Lenita Toivakka saml
ersättare Ilkka Kanerva saml.

Sekreterare var

utskottsråd Olli-Pekka Jalonen.